BELLEK

Kasım 1946: Romanya'da Ulusal Demokratik Cephe iktidara geldi.
Kasım 1990: KDYÖG (Kıbrıs Devrimci Yüksek Öğrenim Gençliği) yayın organı Somut'un son sayısı yayınlanır.
1-4 Kasım 1956: Macaristan'ın Varşova Paktı'ndan çıkması üzerine Sovyetler Birliği Macaristan'ı işgal etti.
14 Kasım 1956: KTAMS kuruldu.
22 Kasım 1978: Kıbrıslı Türk devrimci Ercan Turgut Türkiye'de faşistler tarafından öldürüldü.
29 Kasım 1945: Yugoslavya'da, monarşi kaldırılarak "Yugoslavya Federal Sosyalist Cumhuriyeti" ilan edildi.
29 Kasım 1947: BM, Filistin toprakları üzerinde biri Arap öteki ise Yahudi iki devlet oluşturulması kararını alıdı.
29 Kasım 1957: TMT'nin ilk bildirisi. Bu bildiride Kıbrıslı Türkler'e emirlere itaat etmesi talimatı verildi.
29 Kasım 1973: Yunanistan'da darbeci başkan Papadopulos yeni bir askeri darbeyle devrildi.
Aralık 1914: Almanya parlamentosunda savaş bütçesi için yapılan oylamada bir tek Karl Liebknecht red oyu verdi.
2 Aralık 1956: Aralarında Fidel Castro ve Che'nin de bulunduğu gerilla birlikleri Küba'ya vardı.
Aralık 1997: Bağımsız Gençlik Platforumu yayını ÇATI'nın 6. ve son sayısı yayınlandı.
7 Aralık 1941: Japonya ABD donanmasına saldırı düzenledi. ABD 2. Paylaşım Savaşı'na resmen giridi.
7 Aralık 1977: Kıbrıslı Türk devrimci Muharrem Özdemir Türkiye'de faşistler tarafından öldürüldü.
14 Aralık 1955: İngiliz Valisi AKEL'i ve İnkılapçı Gazetesi'ni kapattı.
15 Aralık 1986: Narenciye Kesim Ekipleri Birliği Lefkoşa'da bir yürüyüş gerçekleştirdi
17 Aralık 1966: Berlin'de Kızıl Rudi önderliğindeki öğrencilerin eylemleri
27 Aralık 1979: Sovyetler Birliği Afganistan'ı işgal etti.
28 Aralık 1967: Geçici Kıbrıs Türk Yönetimi kuruldu.
30 Aralık 1947: Romanya'da Krallık kaldırıldı. Halk Cumhuriyeti ilan edildi.
30 Aralık 1976: Dev-İş kuruldu.
Ocak 1990: Özgürlük 36. ve son sayısı yayınlandı.
Ocak 1928: Merkez Komite ve partiden atılan Trotsky, karısı Natalya Sedovla birlikte Alma-ata'ya sürgüne gönderildi.
1-2 Ocak 1959: Devrim ordusu Havana'ya girerek Batista diktasını yıkmayı başardı.
9 Ocak 1905: Petersburg'da Kanlı Pazar. Tüm Rusya'da gösteriler.
12 Ocak 1976: Kıbrıslı Türk devrimci Özer Elmas Türkiye'de faşistler tarafından öldürüldü.
15 Ocak 1919: Berlin'de Rosa Luxemburg ve Karl Liebknecht öldürüldü. Alman devrim hareketi bastırıldı.
15 Ocak 1950: Kilise Yönetimi Enosis talebiyle plebisit gerçekleştirdi.
25 Ocak 1986: K.T. Karikatürcüler Derneği kuruldu.
27-28 Ocak 1958: Kıbrıs'da "Ya Taksim Ya Ölüm" gösterileri düzenlendi.
28 Ocak 1968: Yunan Albaylar Cuntası dünyada ilk kez TC tarafından tanındı.
28 Ocak 1974: EOKA ve EOKA-B lideri Grivas öldü.
30 Ocak 1933: Hitler "Führer" ünvanıyla Almanya'da iktidara geldi.
30 Ocak 1948: Gandhi küçük bir tapınakta yapılan bir dua toplantısında öldürüldü.

KÜBA DEVRİMİ

Hasan Yıkıcı
hasan_ykc@yahoo.com

Küba devrimi gerek dünya çapında yaydığı etki ve saygınlıkla; gerekse de kökleri Komintern ve SSCB çizgisine dayanmayan ilk muzaffer devrim olması bakımından toplumsal mücadeleler ve ulusal kurtuluş mücadeleleri tarihinde önemli bir rol oynar. Küba devrimi ulusal kurtuluş savaşı veren bir çok sömürge ülke için ilham kaynağı olmuştur. Özellikle Latin Amerika ülkeleri söz konusu olduğunda, kıta genelinde verilen mücadelelerde gerillacılık ve fococuluğun ön planda olması, Küba devriminin etkisinden kaynaklanmaktadır. İspanyolca "ocak" anlamına gelen foco terimini Sierra Maestra Dağları'nda mücadele eden gerilla grupları kullanmıştı. Her gerilla birliği devrimi ateşleyecek bir ocak olarak kabul görüyordu. Fococuluk daha sonra Fransız yazar Regis Debray tarafından teorileştirilecekti. Küba devriminden sonra Latin Amerika ülkelerinde kendisini marksist gerilla birlikleri olarak tanımlayan birçok yapı oluşacak; gerilla ve fococuluk hareketleri başta Arjantin, Peru ve Bolivya olmak üzere kıta çapında yaygınlaşacaktı.

Küba devrimi aynı zamanda Komintern anlayışının hakim olamadığı bir çizgi izledi. Komintern'e bağlı Küba Komünist Partisi'nin işçi sınıfı içinde azımsanmayacak derecede etkisi vardı. Fakat KP'nin izlediği politikalar işçi sınıfını sınıf işbirliğine zorluyor, stalinist politikalarla toplumsal devrim yatıştırılıyordu. KP 1940'lı yıllar boyunca anti-emperyalist politikaları terk ederek, Batista yönetimiyle işbirliği politikaları güdüyordu. Bu süreç içerisinde kitlelere yönelik hiçbir açılım geliştirilemedi. Batista rejiminin uygulamaları onaylanıyor, bunların toplumun faydasına olduğu yönünde propagandalar yapılıyordu. Sınıf işbirlikçi bir tutum benimsenerek "girişimciler ile işçilerin birliği" suvunuluyordu. Küba KP'si daha sonra Sosyalist Halk Partisi'ne dönüşecekti. Fakat politikalarında radikal bir farklılık olmayacaktı. Parti, Batista'nın 1952'deki darbesine karşı bir çıkış yapmadı. 1958'e kadar 26 Temmuz Hareketi'ne destek vermeyerek, onu mahkum etti. Partinin savunduğu politikalar barışcıl yollardan değişimi ifade ediyordu. 26 Temmuz Hareketi'nin diktaya karşı verdiği mücadeleyi ancak 1958'de desteklemek zorunda kalacaktı. Fakat devrimin burjuva demokratik amaçların dışına çıkmasını savunuyor, ulusal burjuvaziyle blok kurulmasını savunuyordu.

Aralık 1958'de Che Guevara önderliğindeki gerilla birlikleri önce Santa Clara kentini kuşattılar. Kentin kuşatılması aynı zamanda Batista'nın da sonu anlamına geliyordu. Santa Clara'dan sonra bir çok kent -Leoncia Vidal, Cabaiguan, Blacetas, Remeidos, Las Vilas- tek tek gerilla birliklerince ele geçiriliyordu. 31 Aralık gecesi Batista ülkeyi terk eder. 1 Ocak'ta 6 gün boyunca sürecek olan ve tüm ülkeyi felce sokan genel grev çağrısı yapılır. Dikta rejimi artık yıkılmıştı. 8 Ocak 1959'da Fidel Catro gerilla birlikleriyle, yüz binlerce kişinin doldurduğu Havana Meydanı'na girer.

Küba devrimi sosyalist bir devrim değildi, fakat içinde anti-kapitalist nüveler de barındırıyordu. Fidel Castro ilk yıllarda ABD ile anlaşma taraftarıydı. Ancak bunun olanaksızlığını anlayınca ülkedeki ABD mülklerine müdahale eder ve sosyalist politikalara yakınlaşır. İlk yıllarda maddi yardımdan öteye geçmeyen Sovyetler Birliği ile ilişkiler daha sonraki yıllarda sıcak bir karaktere bürünecekti. Ancak Küba'nın ulusal kurtuluş mücadeleleri konusundaki farklı tavrı ilişkilerin bozulmasına sebab verecekti. Küba'da kurumsallaşmış bir işçi iktidarından bahsedemesekte, kısa zamanda insanlar arasında eşitsizlikler büyük oranda azaltıldı. Eğitim, sağlık ve tıp alanlarında çok büyük ilerlemeler sağlandı. Küba'da eğitim ve sağlık hakkı hala ücretsiz. Tüm ambargo ve müdahalelere rağmen bugün Küba anti-emperyalist ve halkçı karakterinden taviz vermeden ayakta durmayı başarabiliyor. Latin Amerika'daki sol dalgalanmalar, özellikler de Venezüella ile kurulan sıkı ve samimi ilişki Küba'ya yeni nefes kanalları açtı.☒

26 Temmuz Hareketi: Batista egemenliğini garanti altına almak ve Ortodoks Partinin kesinleşmiş gözüken zaferini engellemek için 1952'de "şafak" diye adlandırılan bir darbe yapar. 1940 Anayasası yakılarak, anayasal dönemin sona erdiği açıklanır. Üniversitelerden yükselen Batista karşıtı hareketin içinden Movimento (hareket) grubu doğar. Fidel Castro'nun da içinde bulunduğu Movimento 26 Temmuz'da Moncada'ya bir baskın düzenler. Fakat baskın başarılı olmaz. Yakalananların çoğu işkence edilelerek öldürülür. Fidel Casto 15 yıl hapse mahkum olur. Üç yıl sonra aftan yararlanarak hapisten çıkar. 1955 yılında Movimento'nun "26 Temmuz Harteketi" adını alması kararlaştırılır. Moncada baskını yenilgiyle sonuçlansa da Küba devriminin başlangıcı olarak kabul görür.☒